

LIETUVOS RESPUBLIKOS VIDAUS REIKALŲ MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Šventaragio g. 2, LT-01510 Vilnius,
tel.: (8 5) 271 7154 / 271 7178, faks. (8 5) 271 8551, el. p. bendrasisd@vrm.lt
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188601464

Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir
darbo ministerijai

I 2023-02-07

Nr.
Nr. (19.1E-33)STAP-
65

DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS SOCIALINIŲ PASLAUGŲ ĮSTATYMO NR. X-493 PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS LIGOS IR MOTINYSTĖS SOCIALINIO DRAUDIMO ĮSTATYMO NR. IX-110 2, 10, 11 IR 11¹ STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO, LIETUVOS RESPUBLIKOS VAIKO TEISIŲ APSAUGOS PAGRINDŲ ĮSTATYMO NR. I-1234 41 STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO IR LIETUVOS RESPUBLIKOS VIETOS SAVIVALDOS ĮSTATYMO NR. I-533 6 IR 7 STRAIPSNIŲ PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTŲ DERINIMO

Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija, pagal kompetenciją išnagrinėjusi Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projektą (toliau – Įstatymo projektas), Lietuvos Respublikos ligos ir motinystės socialinio draudimo įstatymo Nr. IX-110 2, 10, 11 ir 11¹ straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo Nr. I-1234 41 straipsnio pakeitimo įstatymo projektą ir Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 6 ir 7 straipsnių pakeitimo įstatymo projektą, teikia dėl jų šias pastabas ir pasiūlymus:

1. Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo Nr. X-493 pakeitimo įstatymo projektu nauja redakcija dėstoma Lietuvos Respublikos socialinių paslaugų įstatymo (toliau – Įstatymas) 14 straipsnio 3 dalyje nustatomos *savivaldybės mero ar jo įgalioto savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo* funkcijos.

2023 m. balandžio 1 d. įsigalios Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymo Nr. I-533 pakeitimo įstatymu Nr. XIV-1268 nauja redakcija išdėstyta Lietuvos Respublikos vietos savivaldos įstatymas (toliau – naujos redakcijos VSI). Naujos redakcijos VSI 3 straipsnio 3 dalyje nustatyta, kad meras – savivaldybės vykdomoji institucija (savivaldybės vadovas), turinti savivaldybės valdžios ir viešojo administravimo įgaliojimus, atsakinga už įstatymų, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimų ir savivaldybės tarybos sprendimų tiesioginį įgyvendinimą. Pagal naujos redakcijos VSI 34 straipsnio 1 dalį, savivaldybės administracijos direktorius yra mero politinio (asmeninio) pasitikėjimo valstybės tarnautojas, savivaldybės administracijos įstaigos vadovas, kuris tiesiogiai ir asmeniškai merui atsako už įstatymų, įstatymų įgyvendinamųjų teisės aktų,

Vyriausybės, savivaldybės tarybos, mero sprendimų įgyvendinimą savivaldybės teritorijoje jo kompetencijai priskirtais klausimais (naujos redakcijos VSI 34 straipsnio 6 dalis). Atkreipiame dėmesį, kad naujos redakcijos VSI 33 straipsnio 3 dalies 2 punkte nustatyta, kad savivaldybės administracija įgyvendina įstatymus ir Vyriausybės nutarimus, nereikalaujančius savivaldybės tarybos sprendimų.

Sistemiškai įvertinę minėtas nuostatas, manome, kad savivaldybės meras atitinkamus įgaliojimus galėtų suteikti savivaldybės administracijos direktoriui, tačiau ne savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui. Atitinkamus visuomeninius santykius reglamentuojančiais įstatymais nustatant tokį teisinį reguliavimą, kuriuo savivaldybės merui suteikiama teisė įgalioti savivaldybės administracijos valstybės tarnautojus, būtų paneigiamas savivaldybės administracijos direktoriaus, kaip savivaldybės administracijos vadovo, kuriam pavaldūs ir atskaitingi savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai, vaidmuo. Pažymėtina, kad, taikant praktikoje įstatymo nuostatas, savivaldybės mero įgaliotas savivaldybės administracijos direktorius, kaip įstaigos vadovas, funkcijoms atlikti galėtų pasitelkti jam pavaldžius savivaldybės administracijos valstybės tarnautojus, duodamas jiems su aptariamų funkcijų atlikimu susijusius pavedimus.

Atsižvelgdami į tai, kas išdėstyta, siūlytume patikslinti Įstatymo 14 straipsnio 3 dalį aiškiai atskiriant ir įvardijant, kurios funkcijos pagal naujos redakcijos VSI apibrėžtą kompetenciją galėtų būti pavestos savivaldybės vykdomajai institucijai – merui, kurios – savivaldybės merui ar jo įgaliotam savivaldybės administracijos direktoriui, o kurias tiesiogiai galėtų vykdyti savivaldybės administracija. Atkreipiame dėmesį į Įstatymo 14 straipsnio 3 dalies 12 punktą, kuriuo siūloma nustatyti, kad duomenis savivaldybės mero įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas ir (ar) *savivaldybės mero įgaliotos socialinių paslaugų įstaigos* teikia Socialinės paramos šeimai informacinėje sistemoje. Manome, kad ši formuluotė taip pat tikslintina analogiškais motyvais.

Atitinkamai tikslintinos ir kitos Įstatymo nuostatos, kuriose siūloma funkcijas pavesti atlikti savivaldybės merui ar jo įgaliotam savivaldybės administracijos valstybės tarnautojui (pvz., Įstatymo 19, 33–35, 43 ir kt. straipsniai).

2. Įstatymo 14 straipsnio 3 dalies 9 punkte siūloma nustatyti, kad meras finansuoja tiesiogiai socialines paslaugas. Pažymėtina, kad pagal naujos redakcijos VSI 27 straipsnio 2 dalies 1 ir 3 punktus, savivaldybės meras sudaro ir teikia savivaldybės tarybai savivaldybės biudžeto projektą, jo tikslinimą ir savivaldybės metinių ataskaitų rinkinį, administruoja savivaldybės biudžeto asignavimus ir kitus piniginius išteklius, organizuoja savivaldybės biudžeto vykdymą. Sistemaiškai vertinant naujos redakcijos VSI nuostatas, nėra aišku, kokių būdu meras galėtų finansuoti socialinių paslaugų teikimą, todėl tikslintinas Įstatymo 14 straipsnio 3 dalies 9 punktas. Atitinkamai tikslintinos ir Įstatymo projekto 2 straipsnio 40 ir 41 dalys.

3. Įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje siūloma nustatyti, kad *sprendimus dėl socialinių paslaugų*, kurių teikimas finansuojamas iš savivaldybės biudžeto lėšų ar valstybės biudžeto dotacijų savivaldybių biudžetams, išskyrus globos centrų teikiamas socialines paslaugas, prevencines socialines paslaugas, asmeniui (šeimai) skyrimo, sustabdymo, nutraukimo priima savivaldybės meras ar jo įgaliotas savivaldybės administracijos valstybės tarnautojas *ar darbuotojas, ar savivaldybės tarybos įgaliotas socialinių paslaugų įstaigos vadovas*.

Atsižvelgdami į tai, kad sprendimai dėl socialinių paslaugų asmeniui (šeimai) skyrimo, sustabdymo, nutraukimo laikytini administraciniais sprendimais pagal Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo 2 straipsnio 5 dalį, taip pat į to paties įstatymo 6 straipsnį bei Lietuvos

Respublikos valstybės tarnybos įstatymo 2 straipsnio 10 ir 11 dalis, manytume, kad priimti šių administracinių sprendimų neturėtų būti įgaliojami savivaldybės administracijos darbuotojai ir siūlytume žodžius „ar darbuotojas“ išbraukti. Taip pat pažymime, kad priimti minėtus administracinius sprendimus neturėtų būti įgaliojamas ir socialinių paslaugų įstaigos, kurių paskirtis yra socialinių paslaugų teikimas, o ne viešojo administravimo funkcijų atlikimas, vadovas. Atkreiptinas dėmesys, kad savivaldybės tarybai, vadovaujantis Įstatymu, įgaliojus socialinių paslaugų įstaigos, kurios teisinė forma yra biudžetinė įstaiga, vadovą atlikti viešojo administravimo funkcijas (priimti administracinius sprendimus), minėtoms funkcijoms atlikti turėtų būti steigama valstybės tarnautojo pareigybė (steigiamos valstybės tarnautojų pareigybės).

Be to, siekdami teisinio aiškumo ir atsižvelgdami į tai, kad sprendimus dėl socialinių paslaugų skyrimo, sustabdymo, nutraukimo priims įstatymo 19 straipsnio 2 dalyje nurodyti subjektai socialinio darbuotojo ir (ar) savivaldybės administracijos valstybės tarnautojo ar darbuotojo, atitinkančio įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, teikimu, siūlytume patikslinti 18 straipsnio 8 dalį, nurodant, kad socialiniai darbuotojai ir (ar) savivaldybės administracijos valstybės tarnautojai ar darbuotojai, atitinkantys įstatymo 26 straipsnio 6 dalyje nustatytus reikalavimus, *ne nustato, o įvertina* socialinių paslaugų poreikį.

4. Įstatymo 22 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad valstybės ir savivaldybių biudžetinių ir viešųjų socialinių paslaugų įstaigų *vadovų kadencijų skaičius neribojamas*.

Atkreipiame dėmesį, kad Vidaus reikalų ministerijos parengtuose Lietuvos Respublikos biudžetinių ir viešųjų įstaigų įstatymų pakeitimo projektuose (TAIS reg. Nr. 22-11289(4), Nr. 22-14562(3) vadovų kadencijų ribojimas (t. y. ne daugiau kaip dvi kadencijos) yra numatytas tiek biudžetinių, tiek viešųjų įstaigų, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, vadovams.

Atsižvelgdami į tai ir siekdami vieningos valdysenos biudžetinėse įstaigose ir viešosiose įstaigose, kurių savininkė ar dalininkė, turinti daugiau negu pusę balsų visuotiniame dalininkų susirinkime, yra valstybė ar savivaldybė, praktikos, siūlytume šį ribojimą numatyti ir įstatymo 22 straipsnyje.

5. Įstatymo 28 straipsnio 2 dalyje nurodyta, kad Lietuvos socialinio darbo taryba *konsultuoja* ir teikia išvadas bei pasiūlymus Socialinės apsaugos ir darbo ministerijai strateginiais socialinio darbo, kaip profesinės veiklos, tobulinimo, socialinių paslaugų klausimais.

Siekdami teisinio aiškumo, siūlytume patikslinti funkcijos formuluotę nurodant, ką konsultuoja Lietuvos socialinio darbo taryba.

6. Įstatymo 31 straipsnio 11 dalyje nurodyta, kad *Socialinių paslaugų priežiūros departamentas* apie numatomą licencijos teikti socialinę globą galiojimo sustabdymą ar panaikinimą *privalo* licencijavimo taisyklėse nustatyta tvarka ir terminais *informuoti* socialinės globos įstaigą ir *savivaldybę*, kurios teritorijoje socialinės globos įstaiga teikia socialines paslaugas, *ir savivaldybes*, kurių gyventojai šias paslaugas gauna.

Naujos redakcijos VSI 3 straipsnio 6 dalyje nustatyta, kad savivaldybė – Lietuvos Respublikos teritorijos administracinių vienetų ir jų ribų įstatymo nustatytas valstybės teritorijos administracinis vienetas, kurio bendruomenė turi Lietuvos Respublikos Konstitucijos laiduotą savivaldos teisę, įgyvendinamą per to valstybės teritorijos administracinio vieneto nuolatinių gyventojų Lietuvos Respublikos rinkimų kodekso nustatyta tvarka išrinktus savivaldybės tarybą ir savivaldybės merą. Už savivaldos teisės įgyvendinimą savivaldybės bendruomenės interesais atsakingos savivaldybės institucijos: atstovaujamoji institucija – savivaldybės taryba ir vykdomoji

institucija – savivaldybės meras (naujos redakcijos VSI 3 straipsnio 10 dalis). Siekdami teisinio aiškumo ir atsižvelgdami į tai, kad savivaldybės institucijų įgaliojimai įgyvendinant įstatymus yra skirtingi, siūlytume Įstatymo 31 straipsnio 11 dalyje savivaldybei siūlomą nustatyti kompetenciją pavesti vykdyti konkrečiai savivaldybės institucijai.

Atitinkamai tikslintina ir to paties straipsnio 12 dalis, nes ne savivaldybė (o konkretinė savivaldybės institucija) priima sprendimą dėl socialinės globos skyrimo, koordinuoja socialinių paslaugų testinimo užtikrinimą ir interesų apsaugą, organizuoja socialines paslaugas, taip pat Įstatymo 32 straipsnio 1 dalies 9 punktas, kuriame minimi savivaldybės (o ne konkrečios savivaldybės institucijos) sprendimai, numatoma socialinės globos įstaigos pareiga informuoti savivaldybę, o ne konkrečią savivaldybės instituciją ar įstaigą.

7. Įstatymo 32 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyta, kad licencijos teikti socialinę globą turėtojas turi teisę gauti Socialinių paslaugų priežiūros departamento *metodinę pagalbą pagal Viešojo administravimo įstatymą*, o Įstatymo 34 straipsnio 2 dalies 2 punkte nurodyta, kad akredituotas socialines paslaugas teikiantis socialinių paslaugų teikėjas turi teisę gauti Socialinių paslaugų priežiūros departamento *metodinę pagalbą pagal Viešojo administravimo įstatyme nustatytą ūkio subjektų veiklos priežiūrą atliekančio subjekto kompetenciją*.

Siūlytume Įstatymo 32 straipsnio 2 dalies 2 punktą suderinti su 34 straipsnio 2 dalies 2 punktu.

Vidaus reikalų viceministras (-ė)

Justyna Stankevič, tel. (8 5) 271 8661, el. p. justyna.stankevic@vrm.lt